

Vážení pánové

JUDr. Martin Netolický, Ph.D., hejtman

Ing. Václav Kroutil, radní

Pardubický kraj
Komenského nám. 125
532 11 Pardubice

ve Svitavách, 11. listopadu 2013

Věc: Kácení v přírodní rezervaci Psí kuchyně

Vážený pane hejtmane, vážený pane radní,

obracíme se na Vás kvůli chystanému plošnému kácení v přírodní rezervaci Psí kuchyně na Svitavsku, se kterým krajský úřad – k našemu velkému překvapení – souhlasil.

Psí kuchyně patří mezi nejzachovalejší části přírody, které Pardubický kraj pro své občany spravuje a na něž je právem hrdý. Tvoří ji květnaté bučiny a bukojedlové lesy, jaké po tisíciletí pokrývaly většinu krajiny na českomoravském pomezí. Napříč rezervací prochází turistická stezka, takže slouží výletníkům k poznávání společného přírodního dědictví. Domov zde mají vzácné a státem chráněné druhy fauny i flóry. Psí kuchyně je mezi pouhými několika místy v republice, kde pravidelně hnízdí orel mořský. Žije tu také čáp černý nebo mlok skvrnitý a roste několik lesních druhů orchidejí či lýkovec jedovatý. Několik druhů hub tu má jediné naleziště (nebo jedno z mála) v kraji. Rezervace je také součástí evropské soustavy ochrany přírody Natura 2000.

Některé části rezervace však dodnes tvoří umělé monokultury smrku, jež tu vznikly v minulosti. Navíc z Psí kuchyně bezmála úplně vymizely jedle, ačkoli dříve tvořily až 30 % porostů. Oficiální plán péče o přírodní rezervaci, který krajský úřad schválil, proto počítá s postupným odtěhováním smrků a modřínů, aby vznikalo místo pro vracení jedle a také aby se, použijeme-li přímo citaci z plánu, „uniformní stejnověký porost“ proměňoval v „přírodě blízký les v plné rozmanitosti typů a forem“ (kap. 3.1.1 a), str. 16).

Správce lesů však nyní chystá pravý opak. Navrhuje plošně vytěžit některé části rezervace. Během čtyř let mají být vykáceny stovky stromů: ovšem 87 % z 1985 krychlových metrů dřeva naplánovaného k těžbě tvoří buky, tedy cílový druh přirozené druhové skladby.

Nedává to žádný smysl. Chystané kácení je očividně v rozporu s plánem soustředit těžbu na postupné odstraňování smrků a modřínů – kterých je v rezervaci mnohem více než 1985 m³, takže není důvod těžit také (natož pak skoro výlučně) jiné stromy.

Na vytěžená místa se sice vrátí buky. Ale plošné kácení utvoří rozsáhlé, monotónní porosty stromů stejného věku. Plánovaná obnova pestrého přírodního lesa, který má rozmanitou strukturu a kde se staré stromy střídají s mladými, se zhruba na jedno století úplně přeruší.

Fauna, o kterou kraj v rezervaci pečuje a kterou tu obdivují turisté, přijde o důležitá místa k životu. Na vykácených částech rezervace úplně zmizí staré stromy, jež jsou nezbytné pro vymírající druhy brouků, a s nimi také dutiny, kde hnízdí vzácní ptáci. Kácen má být i porost, kde už několikrát hnízdili orli.

Velkoplošné kácení v srdci unikátní rezervace by bylo zbytečným, neomluvitelným a neobhájitelným vandalstvím.

Neméně důležité však je, že chystané kácení by bylo ilegální.

Především: používání holosečné těžby dřeva je v přírodních rezervacích zakázáno. Zákon o ochraně přírody a krajiny totiž výslovně stanoví, že „[n]a celém území přírodních rezervací je zakázáno...hospodařit na pozemcích způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému...” (§ 34, odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění). Navrhovaná těžba změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystému nesporně způsobí (viz usnesení Ministerstva životního prostředí čj. 25240/ENV/11 ze 13. dubna 2011: „vznik holin lze považovat za podstatnou změnu ve smyslu výše uvedeného ustanovení zákona“). Česká inspekce životního prostředí právě za vytváření holin udělila – a ministerstvo životního prostředí potvrdilo – vysokou pokutu Správě NP a CHKO Šumava.

Za druhé chystané kácení by v několika bodech bylo v přímém rozporu se schváleným a platným plánem péče o přírodní rezervaci. Počítá totiž v konkrétních částech lesa s úplně jiným postupem, než jaký je pro ně v plánu uveden. Plán péče přitom „slouží...pro rozhodování orgánů ochrany přírody“ (§ 38, odst. 1 stejného zákona), které při „[r]ealizaci péče o zvláště chráněná území...postupují podle schváleného plánu péče“ (§ 38, odst. 6). Jinými slovy: krajský úřad je povinen se jím při svém rozhodování řídit.

Za třetí velkoplošné kácení se nikdy nepodrobilo posouzení, jestli při něm nedojde k poškození vzácné přírody, kterou rezervace chrání. Posouzení je přitom povinné u takových zásahů do míst, jež patří do soustavy Natura 2000 (§ 45h, odst. 1 stejného zákona), pokud orgán ochrany přírody poškození svým stanoviskem předem nevyloučí (§ 45i, odst. 1 a 2). Nic takového se nestalo. Když bez podobného posouzení kácela správa národního parku na Šumavě, ombudsman potvrdil, že její postup byl ilegální.

A konečně – zákon také stanoví, že „[ch]ráněna jsou přirozená...sídla“ zvláště chráněných druhů živočichů „a jejich biotop“ (§ 50, odst. 1). Těžba stromů, na kterých každé jaro hnízdí státem chráněné druhy ptáků a kde žijí zvláště chráněné druhy hmyzu, je s tím v rozporu.

Proto Vás prosíme o pomoc.

Apelujeme na Vás, abyste učinili přítrž chystanému znehodnocení přírodní rezervace, která patří mezi vzácné a obdivované památky Pardubického kraje.

Zároveň Vás žádáme, abyste zajistili, že také v dalších podobných případech budou pracovníci krajského úřadu postupovat v souladu s platnými zákony.

Tento dopis prosím považujte za otevřený.

S pozdravem

Mgr. Jiří Mach,
předseda ZO Českého svazu ochránců přírody Rybák Svitavy

Mgr. Vojtěch Kotecký, v.r.
programový ředitel Hnutí DUHA

Mgr. Zdeněk Vermouzek, v.r.
ředitel České společnosti ornitologické

RNDr. Mojmír Vlašín, v.r.
Ekologický institut Veronica

Pavel Světlík, v.r.
předseda občanského sdružení A Rocha – křesťané v ochraně přírody, pobočka v ČR

Ing. Petr Kovář, v.r.
starosta obce Opatov

Mgr. Jan Roleček, Ph.D., v.r.
Přírodovědecká fakulta MU & Botanický ústav Akademie věd ČR, v.v.i., Brno

Ing. Pavel Lustyk, v.r.
metodický garant sledování biotopů soustavy Natura 2000 v ČR

Mgr. Tomáš Kopecký, v.r.
předseda Východočeské pobočky České společnosti entomologické

Mgr. Martin Fejfar, v.r.
předseda Východočeské pobočky České společnosti ornitologické

Martin Mička, v.r.
Mykologický klub Choceň

Josef Zedník, v.r.
Česká vědecká společnost pro mykologii

Ondřej Hrubý, v.r.
stráž přírody

Mgr. Záboj Hrázský, v.r.
vegetační ekolog

Ing. David Smyčka, v.r.
předseda občanského sdružení Pro Semanín

Mgr. Magda Sodomková, v.r.
občanské sdružení LAVITA Svitavy

RNDr. Jiří Řehounek, v.r.
Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Zuzana Koloušková a Michal Jeglík, v.r.
občanské sdružení Prales dětem

David Číp, v.r.
předseda JARO Jaroměř

Vladimíra Karásková Vojtíšková, v.r.
pověřená členka výboru občanského sdružení Bradelcké bučiny

Prom. biol. Lubor Urbánek, v.r.
předseda ZO Českého svazu ochránců přírody Litomyšl

Ing. Kamil Sopoušek, v.r.
předseda ZO Českého svazu ochránců přírody Moravská Třebová

Mgr. Petra Zíková, v.r.
ZO Českého svazu ochránců přírody Křižánky – Jičín

Mgr. Adrián Czernik, v.r.
předseda ZO Českého svazu ochránců přírody Levrekův ostrov

Milada Vrbová, v.r.
předsedkyně ZO Českého svazu ochránců přírody Klenice

Vlasta Ondrová, v.r.
předsedkyně ZO Českého svazu ochránců přírody Pantoflíček Slavkov